

TRACTATENBLAD

VAN HET

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

JAARGANG 1973 Nr. 160

A. TITEL

*Algemeen Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden
en de Bondsrepubliek Duitsland tot regeling van met de
grens verband houdende vraagstukken en andere tussen
beide landen bestaande problemen*

**Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek
Duitsland nopens het verloop van de gemeenschappelijke landgrens,
de grenswateren, het grondbezit in de nabijheid van de grens, het
grensoverschrijdend verkeer over land en via de binnenwateren en
andere met de grens verband houdende vraagstukken,
met Bijlagen en Slotprotocol
(Grensverdrag);
's-Gravenhage, 8 april 1960**

B. TEKST

De tekst van het Algemeen Verdrag is geplaatst in *Trb.* 1960, 67.
De tekst van het Grensverdrag, met Bijlagen en Slotprotocol, is
geplaatst in *Trb.* 1960, 68.

D. PARLEMENT

Zie *Trb.* 1963, 114, rubriek J van *Trb.* 1973, 12 en rubriek J
hieronder.

E. BEKRACHTIGING

G. INWERKINGTREDING

Zie *Trb.* 1963, 114.

J. GEGEVENS

Zie *Trb.* 1960, 68, *Trb.* 1963, 115 en *Trb.* 1973, 12.

Voor de op 30 mei 1958 te 's-Gravenhage gesloten Overeenkomst tussen het Koninkrijk der Nederlanden en de Bondsrepubliek Duitsland nopens de samenvoeging van de grenscontrole en de instelling van gemeenschappelijke spoorwegstations of van grensaflosstations aan de Nederlands-Duitse grens zie ook, laatstelijk, *Trb.* 1973, 142.

In overeenstemming met artikel 60, tweede lid, van de Grondwet zijn de op 3 december 1971 te Herwen tot stand gekomen Overeenkomst tussen het Duitse Wasserverband „Netterden'scher Kanal” en het Nederlandse Polderdistrict „Oude Rijn” inzake het gemaal Kandia en de op 20 september 1972 te Kranenburg tot stand gekomen Overeenkomst tussen het Duitse Deichverband „Kleve-Landesgrenze” en het Nederlandse Polderdistrict „Maas en Waal” over de waterafvoer uit het gemeenschappelijke stroomgebied naar het gemaal te Nijmegen (tekst van beide Overeenkomsten in rubriek J van *Trb.* 1973, 12) medegedeeld aan de Eerste en de Tweede Kamer der Staten-Generaal bij brieven van 12 maart 1973 (*Bijl. Hand.* II 1972/73 - 12 313, nr. 1).

Ter uitvoering van de bepalingen van Hoofdstuk 4 van het Grensverdrag is in overeenstemming met artikel 59, tweede lid, van dat Verdrag tussen het „Isselverband” en het Waterschap van de „Oude IJssel” op 6 april 1973 te Terborg tot stand gekomen een Overeenkomst over de verbetering en het onderhoud van een gedeelte van de Issel (Oude IJssel) in het grensgebied.

De tekst van de Overeenkomst luidt als volgt:

Overeenkomst over de verbetering en het onderhoud van een gedeelte van de Issel (Oude IJssel) in het grensgebied

Het „Isselverband” in Wezel, vertegenwoordigd door de voorzitter Ltd. Kreisbaudirektor Thesing en het waterschap van de „Oude IJssel” in Terborg, hierna „Waterschap” genoemd, vertegenwoordigd door de watergraaf ir. W. Kooij, sluiten met inachtneming van hoofdstuk 4, artikel 59 van het grensverdrag tussen de Bondsrepubliek Duitsland en het Koninkrijk der Nederlanden van 8 april 1960 de volgende overeenkomst:

Artikel 1

1. Het Isselverband zal op zijn kosten de Issel verbeteren van grenssteen 718, nabij het landgoed Landfort, tot nabij grenssteen 723, nabij het huis Hardenberg. Bij deze verbetering wordt ook de Hardenberger stuw vernieuwd en de Kleefse Graaf verlengd.

**Vereinbarung über den Ausbau und die Unterhaltung eines
Abschnitts der Issel (Oude IJssel) im Grenzgebiet**

Der „Isselverband“ in Wesel, vertreten durch den Vorsteher Ltd. Kreisbaudirektor Thesing und die Waterschap „van de Oude IJssel“ in Terborg, im folgenden „Waterschap“ genannt, vertreten durch den Watergraaf Ir. W. Kooij, schliessen unter Beachtung von Kapitel 4, Artikel 59, des Grenzvertrages zwischen der Bundesrepublik Deutschland und dem Königreich der Niederlande vom 8. April 1960 folgende Vereinbarung:

Artikel 1

1. Der Isselverband wird auf seine Kosten die Issel von Grenzstein 718, nahe Gut Landfort, bis nahe Grenzstation 723, nahe Haus Hardenberg, ausbauen. Dieser Ausbau umfasst auch den Neubau der Hardenberger Schleuse (Stauanlage) sowie die Verlängerung des Kleefschens Grabens.

2. Het in lid 2 genoemde gedeelte van de Issel is op een overzichtskaart ¹⁾ aangegeven, die een deel van de overeenkomst is.

Artikel 2

Het Isselverband zal bij de bouw van de Hardenberger stuw het volgende in acht nemen:

- a. De bovenkant van de stuwdempel mag niet lager gelegd worden dan Normal Null (NN) + 11.90 m.
- b. De dagwijdte van de stuwopening mag niet groter zijn dan 10 m.
- c. De bovenkant van het beweegbare deel van de stuw mag in gesloten toestand niet hoger zijn dan NN + 14.08 m.
- d. De as van de nieuwe stuw mag niet verder dan 30 m oostwaarts van de as van het bestaande kunstwerk worden gelegd.
- e. Benedenstrooms van de Hardenberger stuw moet een riviergedeelte met een lengte van tenminste 40 m op deugdelijke wijze worden vastgelegd.

Artikel 3

Het Isselverband zal bij de verbetering van het gedeelte van de Issel het volgende in acht nemen:

- a. Het verval van het verbeterde Isselgedeelte moet gelijkmatig verlopen van grenssteen 718 tot de stuwdempel; bij grenssteen 718 mag de bodem niet dieper liggen dan NN + 12.70 m.
- b. De kruin van de Isseldijk op de rechteroever mag niet hoger liggen dan de dijkskruin op de linkeroever.
- c. Tussen de grenssteen 718 en 720 moet de verbreding van de Issel naar de rechterzijde plaatsvinden. Bij de verdieping van de bodem moet de steenbestorting op het linker talud onder een helling van 1 : 2 tot aan de nieuwe bodemhoogte verlengd worden

Artikel 4

1. Het Isselverband hoort het Waterschap over het verbeteringsplan.
2. Het verbeteringsplan behoeft alleen de goedkeuring van de Regierungspräsident Düsseldorf en Gedeputeerde Staten van Gelderland in Arnhem.

¹⁾ De bedoelde overzichtskaart is verkleind op blz. 10 van dit *Tractatenblad* weergegeven.

2. Die in Absatz 1 genannte Isselfstrecke ist in einem Übersichtsplan¹⁾ festgelegt, der Bestandteil der Vereinbarung ist.

Artikel 2

Der Isselfverband wird bei der Errichtung der Hardenberger Schleuse folgendes beachten:

- a) Die Oberkante des Staudrempels darf nicht tiefer als Normal Null (NN) + 11,90 m gelegt werden.
- b) Die lichte Weite der Wehröffnung darf nicht grösser als 10 m sein.
- c) Die Oberkante des beweglichen Teiles der Stauanlage darf in geschlossenem Zustand nicht höher als NN + 14,08 m sein.
- b) Die Achse der neuen Stauanlage darf nicht weiter als 30 m östlich der Achse des bestehenden Bauwerkes gelegt werden.
- e) Im Unterwasser der Hardenberger Schleuse soll eine ausreichend befestigte Gewässerstrecke von mindestens 40 m Länge ab Wehr angelegt werden.

Artikel 3

Der Isselfverband wird bei dem Ausbau der Isselfstrecke folgendes beachten:

- a) Das Gefälle der ausgebauten Isselfstrecke soll gleichmässig vom Grenzstein 718 zum Staudrempel verlaufen; bei Grenzstein 718 darf die Sohle nicht tiefer als NN + 12,70 m liegen.
- b) Die Krone des Isselfdeiches auf dem rechten Ufer darf nicht höher liegen als die Deichkrone auf dem linken Ufer.
- c) Zwischen den Grenzsteinen 718 und 720 muss die Verbreiterung der Isself nach der rechten Seite hin vorgenommen werden. Bei Vertiefung der Sohle ist der Steinwurf auf der linken Böschung unter einem Gefälle von 1 : 2 bis zur neuen Sohlenhöhe zu erweitern.

Artikel 4

1. Der Isselfverband hört die Waterschap zu dem Ausbauplan.

2. Der Ausbauplan bedarf nur der Genehmigung durch den Regierungspräsidenten in Düsseldorf und die Gedeputeerde Staten van Gelderland in Arnhem.

¹⁾ Zie noot van blz. 4.

Artikel 5

Het in de bovenloop van de Issel geprojecteerde spaarbekken moet tegelijk met de nieuwe Hardenberger stuw en de verbeterde Issel voor gebruik gereed zijn.

Artikel 6

1. Het Isselverband verbindt zich de Issel van grenssteen 718 tot aan het einde van het vastgelegde profiel benedenstrooms van de Hardenberger stuw te onderhouden; deze regeling geldt ook voor de bestaande toestand.

2. Het waterschap verbindt zich, de Issel benedenstrooms van het vastgelegde profiel nabij grenssteen 723 tot aan de grens, alsmede de linker Isseldijk, de berm en het talud van de linker oever tussen de grenssteen 718 en 720 te onderhouden.

3. De partijen dulden de op hun gebied voor het onderhoud noodzakelijke handelingen; hiertoe behoren in het bijzonder het betreden van de oevers alsmede het tijdelijk deponeren en afvoeren van specie en bocht. Zij wijzen elkaar tijdig opslagmogelijkheden en afvoerwegen aan.

Artikel 7

Het Isselverband verbindt zich alle vuil bovenstrooms van de Hardenberger stuw op te vangen en zo snel mogelijk uit het water te verwijderen. Komt het desondanks op Nederlands gebied dan draagt het Isselverband de kosten van de verwijdering.

Artikel 8

Het Isselverband verbindt zich de Hardenberger stuw en de volgende bovenstrooms gelegen stuw zo te bedienen dat geen plotselinge afvoervergroting optreedt. Bij dreigend gevaar voor een overstroming is het plotseling openen wel toegestaan. Het Isselverband moet dan hiervan van te voren mededeling doen aan de stuwwachter van de stuw in Ulft of, wanneer deze afwezig is, aan de technische dienst van het waterschap.

Artikel 9

Het waterschap verbindt zich het water bij de stuw in Ulft bij normale afvoer niet hoger op te stuwen dan Nieuw Amsterdams Peil (NAP) + 13.50 m en in droge perioden niet hoger dan NAP + 13.70 m.

Artikel 5

Die im Oberlauf der Issel vorgesehenen Rückhaltebecken sollen zur gleichen Zeit wie die neue Hardenberger Schleuse und die ausgebauta Issel betriebsfertig sein.

Artikel 6

1. Der Isselverband verpflichtet sich, die Issel von Grenzstation 718 bis zum Ende der Profilbefestigung unterhalb der Hardenberger Schleuse zu unterhalten; diese Regelung gilt auch für den bestehenden Zustand.

2. Die Waterschap verpflichtet sich, die Issel von unterhalb des befestigten Profiles nahe Grenzstein 723 bis zur Grenze sowie den linken Isseldeich, die Berme und die Böschung des linken Ufers zwischen den Grenzsteinen 718 und 720 zu unterhalten.

3. Die Parteien dulden auf ihrem Gebiet die zur Unterhaltung erforderlichen Handlungen; hierzu gehören insbesondere das Betreten des Uferbereichs sowie das vorübergehende Lagern und Abfahren von Räumgut. Sie weisen sich gegenseitig rechtzeitig Lagermöglichkeiten und Abfuhrwege nach.

Artikel 7

Der Isselverband verpflichtet sich, alles Räumgut oberhalb der Hardenberger Schleuse aufzufangen und sobald wie möglich aus dem Wasser zu entfernen. Gelangt es dennoch auf niederländisches Gebiet, so trägt der Isselverband die Kosten für die Entfernung.

Artikel 8

Der Isselverband verpflichtet sich, die Hardenberger Schleuse und die nächste oberhalb gelegene Stauanlage so zu bedienen, dass keine plötzliche Abflussvergrößerung eintritt. Bei drohender Gefahr einer Überschwemmung ist ein sofortiges Öffnen erlaubt.

Der Isselverband hat zuvor den Schleusenwärter der Schleuse in Ulft, oder, wenn dieser abwesend ist, dem technischen Dienst der Waterschap Mitteilung zu machen.

Artikel 9

Die Waterschap verpflichtet sich, das Wasser an der Schleuse in Ulft bei normalem Zufluss nicht höher als Nieuw Amsterdams Peil (NAP) + 13,50 m und in Trockenzeiten nicht höher als NAP + 13,70 m zu stauen.

Artikel 10

Het waterschap verbindt zich, de waterstand van de Issel bovenstrooms van de Hardenberger stuw door onttrekking niet lager te laten zakken dan NN + 13.70 m. Verdergaande onttrekkingen zijn alleen ¹⁾ met het Isselverband toegestaan.

Artikel 11

Veranderingen van deze overeenkomst behoeven de goedkeuring van de regeringen van de Bondsrepubliek en van het Koninkrijk der Nederlanden.

Artikel 12

1. De overeenkomst wordt voor een looptijd van 10 jaar gesloten. Als zij niet 3 jaar voor de afloop van de looptijd wordt opgezegd, wordt zij stilzwijgend voor telkens 10 jaar verlengd.

2. De opzegging dient te geschieden door een aangetekende brief.

Artikel 13

1. Deze overeenkomst behoeft de goedkeuring van de regeringen van de Bondsrepubliek Duitsland en het Koninkrijk der Nederlanden. Zij treedt in werking een maand na ontvangst door een der partijen van de laatst verleende goedkeuring. De partijen stellen het tijdstip van inwerkingtreding door briefwisseling vast.

2. Deze overeenkomst vervangt van de dag van haar inwerkingtreding:

- a. Het verdrag van 5 augustus 1960 resp. 10 november 1960 tussen het Wasser- und Bodenverband „Neue untere Issel” en het Waterschap van de „Oude IJssel”, voor zover hij betrekking heeft op watergangen of andere zaken in deze overeenkomst;
- b. het Staatsverdrag van 10 maart 1894 tussen het Koninkrijk Pruisen en het Koninkrijk der Nederlanden.

GEDAAN te Terborg, de 6 april 1973 in viervoud, elk in de Duitse en Nederlandse taal, waarbij elke tekst gelijkelijk verbindend is.

Watergraaf van het waterschap van de „Oude IJssel”

(w.g.) W. KOOIJ

Vorsteher des Isselverbandes

(w.g.) THESING

¹⁾ Weggefallen zijn de woorden: „in overeenstemming”.

Artikel 10

Die Waterschap verpflichtet sich, den Wasserstand der Issel im Oberwasser der Hardenberger Schleuse durch Entnahmen nicht unter NN + 13,70 m zu senken. Weitergehende Entnahmen sind nur im Einvernehmen mit dem Isselverband zulässig.

Artikel 11

Änderungen dieser Vereinbarung bedürfen der Genehmigung der Regierungen der Bundesrepublik Deutschland und des Königreichs der Niederlande.

Artikel 12

1. Die Vereinbarung wird auf die Dauer von 10 Jahren geschlossen. Wird sie nicht 3 Jahre vor Ablauf der Dauer gekündigt, verlängert sie sich stillschweigend um weitere 10 Jahre.

2. Die Kündigung hat durch eingeschriebenen Brief zu erfolgen.

Artikel 13

1. Diese Vereinbarung bedarf der Genehmigung der Regierungen der Bundesrepublik Deutschland und des Königreichs der Niederlande. Sie tritt einen Monat nach Zugang der zuletzt erteilten Genehmigung bei der Partei in Kraft. Die Parteien stellen den Zeitpunkt des Inkrafttretens durch Briefwechsel fest.

2. Die Vereinbarung ersetzt vom Tage ihres Inkrafttretens:

- a) den Vertrag vom 5. August 1960 bzw. 10. November 1960 zwischen dem Wasser- und Bodenverband „Neue untere Issel“ und der Waterschap van de Oude IJssel, soweit er Gewässerstrecken oder sonstige Gegenstände dieser Vereinbarung betrifft;
- b) den Staatsvertrag vom 10. März 1894 zwischen dem Königreich Preussen und dem Königreich der Niederlande.

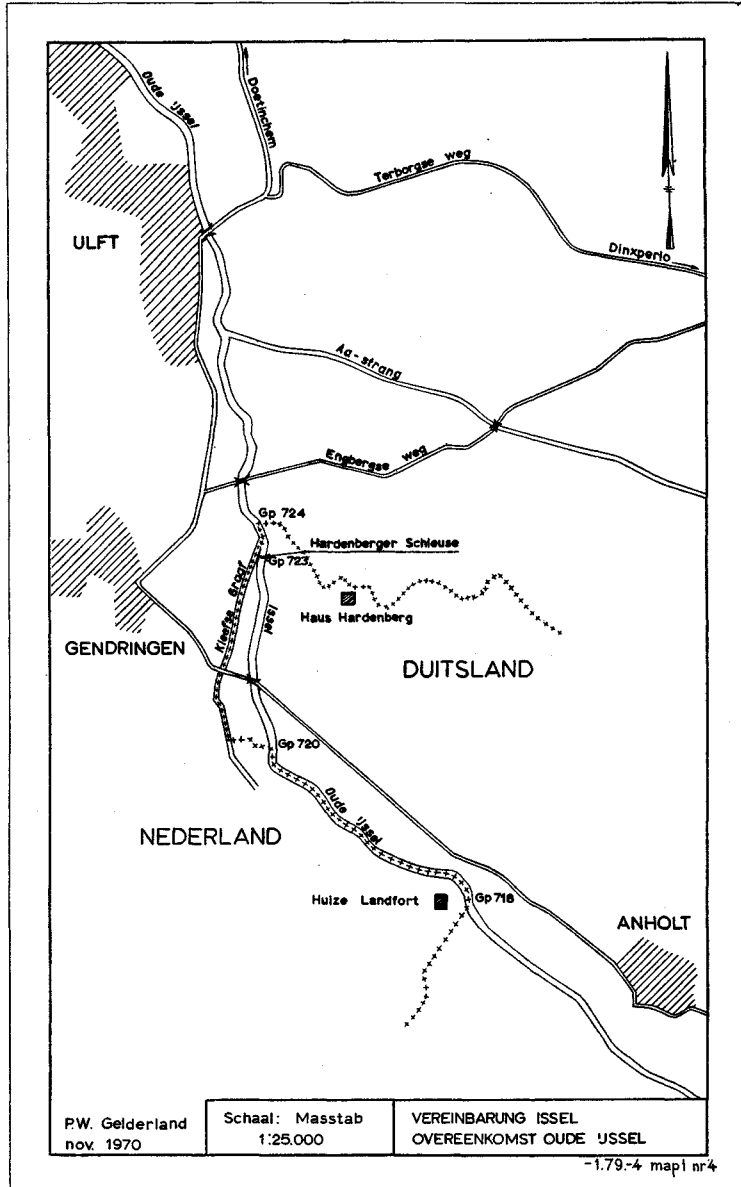
GESCHEHEN zu Terborg, den 6 April 1973 in vier Urschriften, jede in deutscher und niederländischer Sprache, wobei jeder Wortlaut gleichermassen verbindlich ist.

Watergraaf van het Waterschap van de „Oude IJssel“

(Gez.) W. KOIJ

Vorsteher des Isselverbandes

(Gez.) THESING

De Overeenkomst behoeft ingevolge artikel 62, eerste lid, letter *b*, van de Grondwet niet de goedkeuring van de Staten-Generaal.

De bepalingen van de Overeenkomst zullen ingevolge haar artikel 13, eerste lid, in werking treden op een nader door Partijen vast te stellen tijdstip.

Van het op 10 maart 1894 te 's-Gravenhage tot stand gekomen Verdrag tussen het Koninkrijk der Nederlanden en het Koninkrijk Pruisen tot verbetering van de Oude IJssel, naar welk Verdrag wordt verwezen in artikel 13, tweede lid, letter *b*, van de bovenstaande Overeenkomst, is de tekst geplaatst in *Stb.* 1895, 39.

Uitgegeven de *twaaalfde* november 1973.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
M. VAN DER STOEL.